

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

KRAJOWY STANDARD KOMPETENCJI ZAWODOWYCH

**Robotnik gospodarczy
(515303)**

Pracownicy usług i sprzedawcy

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

Publikacja opracowana w ramach projektu systemowego pn. „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”. Priorytet I PO KL, Działanie 1.1

Krajowy standard kompetencji zawodowych Robotnik gospodarczy (515303)

© Copyright by Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2013

Kopiowanie i rozpowszechnianie może być dokonane za podaniem źródła

ISBN 978-83-7951-000-9 (całość)

ISBN 978-83-7951-152-5 (152)

Nakład 1000 egz.

Publikacja bezpłatna

Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

00-697 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 65/79, tel. (22) 237-00-00, fax (22) 237-00-99

e-mail: sekretariat@crzl.gov.pl <http://www.crzl.gov.pl>

Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – Państwowego Instytutu Badawczego
26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. centr. (48) 364-42-41, fax (48) 364-47-65

e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

Spis treści

1. Dane identyfikacyjne zawodu	4
1.1. Kod, nazwa zawodu i usytuowanie zawodu w klasyfikacjach.....	4
1.2. Notka metodologiczna i autorzy.....	4
2. Opis zawodu.....	6
2.1. Synteza zawodu	6
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania, obszary występowania zawodu	6
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	6
2.4. Wymagania psychofizyczne, zdrowotne, w tym przeciwwskazania do wykonywania zawodu	7
2.5. Wykształcenie i uprawnienia niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, potwierdzania/walidacji kompetencji	7
2.7. Zadania zawodowe	8
2.8. Wykaz kompetencji zawodowych	8
2.9. Relacje między kompetencjami zawodowymi a poziomem kwalifikacji w ERK/PRK	8
3. Opis kompetencji zawodowych	10
3.1. Wykonywanie prac konserwacyjnych i porządkowych w budynku i jego otoczeniu Kz1	10
3.2. Pielęgnowanie zieleni Kz2	11
3.3. Kompetencje społeczne KzS	12
4. Profil kompetencji kluczowych	13
5. Słownik	14

1. Dane identyfikacyjne zawodu

1.1. Kod, nazwa zawodu i usytuowanie zawodu w klasyfikacjach

Według Klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy (KZiS 2010):

515303 Robotnik gospodarczy

Grupa wielka 5 – Pracownicy usług i sprzedawcy (w Międzynarodowej Klasyfikacji Standardów Edukacyjnych ISCED 2011 – poziom 2).

Grupa elementarna 5153 – Gospodarze budynków (w Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie 5153 Building caretakers).

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

Sekcja N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, Dział 81. Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni, Grupa 81.1. Działalność pomocnicza związana z utrzymaniem porządku w budynkach, Grupa 81.2. Sprzątanie obiektów.

1.2. Notka metodologiczna i autorzy

Opis standardu kompetencji zawodowych wykonano na podstawie: analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz wyników badań analitycznych na 16 stanowiskach pracy w 6 przedsiębiorstwach (średnie – 3, małe – 3, w tym produkcyjne – 1, usługowe – 4, inne – 1), przeprowadzonych w marcu i kwietniu 2013 r.

Zespół Ekspercki:

- Krzysztof Dydek – Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie,
- Zenon Opar – Międzyszkolna Baza Sportów Wodnych w Giżycku,
- Kazimierz Chojnowski – ATEST Wycena Nieruchomości i Przedsiębiorstw w Warszawie,
- Zdzisław Sawaniewicz – Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie.

Ewaluatorzy:

- Adelajda Turbaczewska – Nieruchomości Tadeusz Szeklicki w Olsztynie,
- Krzysztof Pedrycz – Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie.

Recenzenci:

- Iwona Foryś – Uniwersytet Szczeciński,
- Marcin Budziewski – Polska Izba Motoryzacji w Warszawie.

Komisja Branżowa (zatwierdzająca):

- Piotr Machałowski (przewodniczący) – Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości w Warszawie,
- Andrzej Strębski – Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych w Warszawie,
- Dominik Wardak – przedstawiciel pracodawców, IKEA Trading Services Sp. z o.o. w Jankach.

Data zatwierdzenia:

- 15.10.2013 r.

2. Opis zawodu

2.1. Synteza zawodu

Robotnik gospodarczy wykonuje prace porządkowe oraz nieskomplikowane prace naprawcze w budynku i wokół budynku.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania, obszary występowania zawodu

Robotnik gospodarczy jest zawodem o charakterze usługowym. Celem pracy robotnika gospodarczego jest utrzymanie porządku i czystości w wyznaczonych pomieszczeniach zakładu i wokół budynku. W okresie letnim robotnik gospodarczy pielęgnuje trawniki i rabaty kwiatowe oraz drzewa i krzewy. W okresie zimowym odśnieża oraz dba o właściwy stan nawierzchni ciągów komunikacyjnych i parkingów. Na terenie budynku zajmuje się konserwacją, nieskomplikowanymi naprawami niewymagającymi kwalifikowanych umiejętności oraz utrzymuje podstawowy sprzęt gospodarczy w należytym stanie technicznym. Może wykonywać zadania i czynności pomocnicze, usługowe w stosunku do innych pracowników, polegające między innymi na pomocy w załadunku i rozładunku towarów, pracach magazynowych, ustawianiu mebli, wieszaniu firanek i zasłon.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Miejszem pracy robotnika gospodarczego są wyznaczone pomieszczenia oraz bezpośrednie otoczenie budynku. Podczas sprzątania pracownik jest narażony na kurz, kontakt ze środkami chemicznymi jak również substancjami i mikroorganizmami alergennymi. Dotyczy to przede wszystkim sprzątania pomieszczeń i kontenerów, w których gromadzone są odpady komunalne, a także wykonywania prac w łazienkach i toaletach. Występuje wówczas zagrożenie chorobami skóry lub nieżytami błon śluzowych nosa i gardła. Ze względu na to, że miejscem prac mogą być magazyny, wiaty, strychy oraz otwarty teren, pracownik gospodarczy narażony jest na zmienne warunki temperaturowe i pogodowe. Robotnik gospodarczy pracuje samodzielnie, używając między innymi kosiarki, piły, spryskiwaczy, ręcznych narzędzi ogrodniczych oraz urządzeń i narzędzi do prac porządkowych i naprawczych, takich jak odkurzacze, maszyny polerujące, wiertarki, miotły, młotki, wkrętaki, cęgi, piłki do metali i do drewna. Prace wykonuje samodzielnie pod nadzorem, dbając przy tym o ich terminową i właściwą realizację.

2.4. Wymagania psychofizyczne, zdrowotne, w tym przeciwwskazania do wykonywania zawodu

Wykonywanie zawodu robotnika gospodarczego wymaga takich cech jak: samodzielność, umiejętność podporządkowania się, gotowość do pracy w zmiennych warunkach środowiskowych. Pożądanymi cechami są także umiejętność pracy w szybkim tempie, wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny, samokontrola, wytrwałość i dokładność. Praca robotnika gospodarczego należy do średnio ciężkich. W zawodzie dominują czynności motoryczne wymagające dobrej ogólnej sprawności fizycznej. Wskazane jest posiadanie uzdolnień technicznych i sprawności manualnej. Do istotnych przeciwwskazań wykonywania zawodu robotnika gospodarczego należy zaliczyć: niesprawność układu kostnowązowego, zaawansowaną alergię wziewną, zaburzenia równowagi, zaawansowane choroby układu krążenia.

2.5. Wykształcenie i uprawnienia niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Robotnik gospodarczy powinien posiadać wykształcenie gimnazjalne lub równorzędne. Wymagane kompetencje może uzyskać na drodze szkolenia praktycznego (przyuczenia) na stanowisku pracy i zdobywania doświadczenia w trakcie pracy. Robotnik gospodarczy powinien brać udział w szkoleniach organizowanych w przedsiębiorstwie. Pracodawcy chętnie zatrudniają w tym zawodzie absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, posiadających kwalifikacje w zawodzie 723310 Mechanik – monter maszyn i urządzeń lub 741103 Elektryk. Dodatkowym atutem może być posiadanie prawa jazdy, uprawnień do kierowania wózkami widłowymi lub spawania elektrycznego.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, potwierdzania/ walidacji kompetencji

Robotnik gospodarczy może brać udział w kursach umiejętności zawodowych organizowanych przez ośrodki doskonalenia zawodowego – w zakresie napraw i konserwacji instalacji elektrycznych, ciepłych, sanitarnych i centralnego ogrzewania. Może również uczestniczyć w szkoleniach organizowanych przez producentów środków ochrony roślin w zakresie pielęgnacji zieleni. Posiadając kompetencje w zawodzie robotnika gospodarczego można pracować na równorzędnych stanowiskach, między innymi w zawodach 541306 Portier lub 962902 Dozorca.

2.7. Zadania zawodowe

- Z1. Utrzymywanie porządku i czystości wewnątrz budynku (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z2. Utrzymywanie porządku i czystości w otoczeniu budynku (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z3. Obsługiwanie i konserwacja sprzętu technicznego wykorzystywanego w pracy (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, KzS).
- Z4. Dozorowanie instalacji dostarczających media do obiektu (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z5. Wykonywanie prostych prac naprawczych wewnątrz i na zewnątrz budynku (niezbędne kompetencje: Kz1, KzS).
- Z6. Pielęgnowanie zieleni na terenie nieruchomości (niezbędne kompetencje: Kz2, KzS).
- Z7. Organizowanie stanowiska pracy oraz prowadzenie prac zgodnie z przepisami BHP, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska (niezbędne kompetencje: Kz1, Kz2, KzS).

2.8. Wykaz kompetencji zawodowych

- Kz1 – Wykonywanie prac konserwacyjnych i porządkowych w budynku i jego otoczeniu (potrzebne do wykonywania zadań: Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z7).
- Kz2 – Pielęgnowanie zieleni (potrzebne do wykonywania zadań: Z3, Z6, Z7).
- Kz3 – Kompetencje społeczne (potrzebne do wykonywania zadań: Z1÷Z7).

2.9. Relacje między kompetencjami zawodowymi a poziomem kwalifikacji w ERK/PRK

Kompetencje zawodowe potrzebne do wykonywania zadań w zawodzie sugeruje się wykorzystać do opisu kwalifikacji na **poziomie 2** właściwym dla wykształcenia gimnazjalnego w Europejskiej i Polskiej Ramie Kwalifikacji. Poziom ten jest uzasadniony miejscem usytuowania zawodu w Klasyfikacji zawodów i specjalności (grupa wielka 5 i jej odpowiednik w ISCED 2011).

Osoba wykonująca zawód robotnika gospodarczego:

- 1) w zakresie wiedzy: zna i rozumie podstawowe fakty, pojęcia i zależności w zawodzie robotnika gospodarczego oraz elementarne uwarunkowania w zakresie wykonywanego zawodu;
- 2) w zakresie umiejętności: potrafi wykonywać proste zadania według ogólnej instrukcji w typowych warunkach oraz rozwiązywać proste,

typowe problemy w zakresie wykonywania prac porządkowych, najczęściej w typowych warunkach; odbierać i formułować wypowiedzi, także bardzo proste wypowiedzi w języku obcym.

3. Opis kompetencji zawodowych

Opis kompetencji dotyczy tylko kompetencji zawodowych zdefiniowanych w badaniach na stanowiskach pracy.

Wykonanie zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz1.

3.1. Wykonywanie prac konserwacyjnych i porządkowych w budynku i jego otoczeniu Kz1

Wiedza – zna i rozumie podstawowe fakty, zasady, pojęcia ogólne i zależności związane z wykonywaniem prac konserwacyjnych i porządkowych w budynku i jego otoczeniu, w szczególności zna:

- zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska i ergonomii w zakresie wykonywania prac konserwacyjnych i porządkowych w budynku i jego otoczeniu;
- instrukcje obsługi oraz konserwacji maszyn i narzędzi stosowanych w pracach gospodarczych;
- zasady wykonywania prostych napraw w budynku;
- zasady użytkowania instalacji elektrycznej, gazowej, wodno-kanalizacyjnej oraz c.o.;
- zasady wykonywania prac porządkowych w budynku i jego otoczeniu;
- instrukcje i regulaminy utrzymania ciągów komunikacyjnych, parkingów i obejścia wokół budynku w okresie zimowym.

Umiejętności – wykonuje proste zadania związane z wykonywaniem prac konserwacyjnych i porządkowych w budynku i jego otoczeniu, według określonych instrukcji w typowych warunkach, w szczególności potrafi:

- stosować zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska w zakresie wykonywania prac konserwacyjnych i porządkowych w budynku i jego otoczeniu;
- dobierać maszyny i narzędzia do realizacji określonych zadań gospodarczych i naprawczych w budynku;
- wykonywać drobne naprawy w budynku i na zewnątrz;
- wykonywać prace konserwacyjne wewnątrz budynku i w jego otoczeniu (malowanie otworów drzwiowych i okiennych, malowanie poręczy, ogrodzeń);
- odczytywać wskazania urządzeń kotłowniczych, liczników prądu, gazu i wody;
- wykonywać proste naprawy instalacji wodno-kanalizacyjnej;
- sprawdzać działanie aparatury kotłowniczej, instalacji elektrycz-

- nej, c.o., wodno-kanalizacyjnej oraz urządzeń znajdujących się w budynkach;
- konserwować sprzęt techniczny do utrzymania czystości;
- dobierać narzędzia i maszyny do porządkowania obejścia z wykorzystaniem odpowiedniego sprzętu technicznego: zmiotarki, odśnieżarki, taczki, miotły, grabie, szpadle, łopaty, widły;
- odśnieżać i usuwać lód z ciągów komunikacyjnych zewnętrznych oraz posypywać je solą i piaskiem;
- oznaczać taśmą ostrzegawczą miejsca niebezpieczne w budynku oraz wokół budynku.

Wykonywanie zadań zawodowych Z1, Z4, Z7 wymaga posiadania kompetencji zawodowej Kz2.

3.2. Pielęgnowanie zieleni Kz2

Wiedza – zna i rozumie podstawowe fakty, zasady, procesy, pojęcia ogólne i zależności związane z pielęgnowaniem zieleni w szczególności zna:

- zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska i ergonomii w zakresie pielęgnowania zieleni w budynku i jego otoczeniu;
- zasady pielęgnowania drzewostanu;
- zasady pielęgnowania terenów zielonych;
- sposoby zabezpieczania sezonowych roślin i krzewów ozdobnych;
- zasady obsługi i konserwacji

Umiejętności – wykonuje proste zadania związane z pielęgnowaniem zieleni według określonych instrukcji w typowych warunkach, w szczególności potrafi:

- stosować zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska w zakresie pielęgnowania zieleni w budynku i jego otoczeniu;
- rozpoznawać drzewa stwarzające zagrożenie;
- nawozić i podlewać rośliny;
- ciąć żywopłoty;
- posługiwać się sprzętem mechanicznym do pielęgnowania zieleni oraz narzędziami ręcznymi;

- narzędzi i maszyn stosowanych do pielęgnacji trawników i rabat kwiatowych.
- zabezpieczać rośliny przed przemarznięciem;
- konserwować (po skończonej pracy i po sezonie) sprzęt techniczny używany do pielęgnacji trawników, rabat, żywopłotu i drzewostanu.

Wykonanie wszystkich zidentyfikowanych w standardzie zadań zawodowych wymaga posiadania kompetencji społecznych KzS.

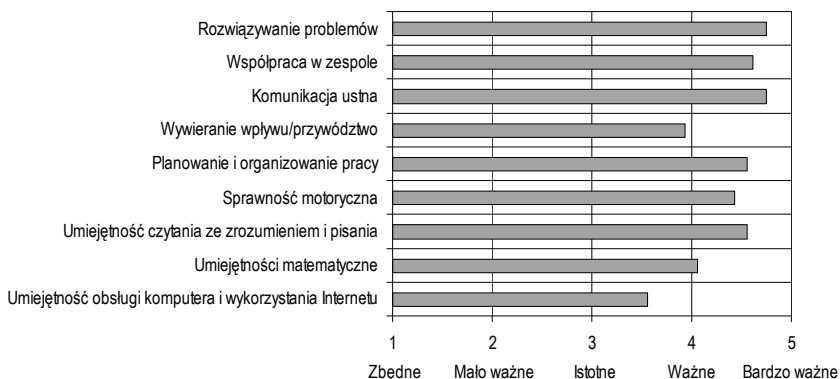
3.3. Kompetencje społeczne KzS:

- reaguje na zmieniając się okoliczności w środowisku pracy,
- pracuje pod nadzorem, wykonując prace porządkowe i nieskomplikowane naprawy w budynku i wokół niego oraz współdziała z innymi pracownikami w zorganizowanych warunkach,
- ocenia poprawność wykonywanych prac porządkowych i naprawczych i przyjmuje odpowiedzialność za ich skutki.

4. Profil kompetencji kluczowych

Ocenę ważności kompetencji kluczowych dla zawodu robotnika gospodarczego przedstawia rys. 1.

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu 515303 Robotnik gospodarczy

5. Słownik

Zawód	– zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów.
Specjalność	– jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera część czynności o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy) wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.
Zadanie zawodowe	– logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu, wyodrębniony ze względu na rodzaj lub sposób wykonywania czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się produktem, usługą lub decyzją.
Kompetencje zawodowe	– wszystko to, co pracownik wie, rozumie i potrafi wykonać, odpowiednio do sytuacji w miejscu pracy. Opisywane są trzema zbiorami: wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.
Wiedza	– zbiór opisów faktów, zasad, teorii i praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Umiejętności	– zdolność wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Kompetencje społeczne	– zdolność autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym oraz kształtowania własnego rozwoju, z uwzględnieniem kontekstu etycznego.
Kompetencje kluczowe	– wiedza, umiejętności i postawy odpowiednie do sytuacji, niezbędne do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia.
Standard kompetencji zawodowych	– norma opisująca kompetencje zawodowe konieczne do wykonywania zadań zawodowych wchodzących w skład zawodu, akceptowana przez przedstawicieli organizacji zawodowych i branżowych, pracodawców, pracobiorców i innych kluczowych partnerów społecznych.
Kwalifikacja	– zestaw efektów uczenia się (zasób wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych), których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez uprawnioną instytucję.
Europejska Rama Kwalifikacji	– przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji, umożliwiające porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych krajach. W Europejskiej Ramie Kwalifikacji wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się; stanowią one układ odniesienia krajowych ram kwalifikacji.
Polska Rama Kwalifikacji	– opis hierarchii poziomów kwalifikacji wpisywanych do zintegrowanego rejestru kwalifikacji w Polsce.
Krajowy System Kwalifikacji	– ogół rozwiązań służących ustanawianiu i nadawaniu kwalifikacji (potwierdzaniu efektów uczenia się) oraz zapewnianiu ich jakości.